

ΜΟΡΦΕΣ
— ΤΟΥ —
ΠΟΤΑΜΟΥ

ART BOOK

*“Για όσα κρύβονται στα ορμητικά νερά
του Πηνειού, τις Ναϊάδες που
ξαποσταίνουν και όλους εμάς που
είμαστε περαστικοί απ’ το σπιτικό τους”*

-oniro ceramics-

Λίγα λόγια για το Art Book

Το art book που κρατάς στα χέρια σου – ή ξεφυλλίζεις ψηφιακά – αποτελεί μια προσπάθεια να συνδεθεί η κεραμική τέχνη με τον μύθο, το φυσικό περιβάλλον και τον ποταμό που διασχίζει την πόλη μας.

Με αφορμή τον μύθο της Ναϊάδας Δάφνης, οι μαθήτες-/ριες του εργαστηρίου κεραμικής oniro έδωσαν το δικό τους στίγμα, δημιουργώντας μορφές εμπνευσμένες από τη φύση, τη μεταμόρφωση, τη μνήμη και τη σχέση ανθρώπου και περιβάλλοντος.

Στο κέντρο της δράσης βρίσκεται η «Δάφνη», δημιούργημα της κεραμίστριας και υπεύθυνης του εργαστηρίου Μαρίας Ναβακούδη. Ένα διαδραστικό έργο που λειτουργεί σαν ένας σιωπηλός διάλογος ανάμεσα στους επισκέπτες του Φεστιβάλ Πηνειού, τον πηλό και το παραποτάμιο τοπίο.

Μέσα από έργα, ποιήματα, σκέψεις και αποτυπώματα, το “βιβλίο” αυτό λειτουργεί σαν ένα συλλογικό καλλιτεχνικό αρχείο.

ΜΥΘΟΣ

Ο ΜΥΘΟΣ ΤΗΣ ΝΑΪΑΔΑΣ ΔΑΦΝΗΣ

Απόλλωνας και Δάφνη.
Pollaiuolo, Antonio del, περίπου 1470-1480, λάδι σε
μουσαμά.
Λονδίνο, National Gallery

Ο θεός Απόλλωνας, γυρνώντας από τη σφαγή του τέρατος Πύθωνα, συνάντησε τον θεό Έρωτα, τον οποίο περιγέλασε για το μικρό του σώμα και τα βέλη του.

Ο Έρωτας, για να τον εκδικηθεί, έριξε ένα χρυσό βέλος στην καρδιά του Απόλλωνα και ένα μολυβένιο βέλος στη Δάφνη.

Ο Απόλλωνας ερωτεύτηκε τη Δάφνη, όμως εκείνη τον απεχθανόταν.

Τρομαγμένη όπως ήταν από το κυνήγι του, παρακάλεσε τον πατέρα της, τον ποτάμιο θεό Πηνειό, να τη βοηθήσει και εκείνος τη μεταμόρφωσε σε δέντρο δάφνης.

Ο Απόλλωνας, συντετριμμένος, ορκίστηκε να την αγαπά για πάντα και να κοσμεί τους αγώνες των αθλητών του με τα κλαδιά της, ώστε να έχει το μερίδιό της σε όλους τους θριάμβους του.

ΠΑΡΑΚΛΗΣΗ

ΓΑΡΥΦΑΛΛΕΝΙΑ ΤΣΙΝΟΠΟΛΟΥ

*«Για μένα η τέχνη είναι ένας δημιουργικός τρόπος
να εξερευνήσεις τον εαυτό σου και τους άλλους.»*

*Πριν την μεταμόρφωση, το σώμα σιωπά.
Τα χέρια μένουν ανοιχτά·
μια ύστατη παύση,
ένας αποχαιρετισμός,
πριν γίνουν μνήμη.*

-Γ. Τσινοπούλου

ΔΗΜΗΤΡΑ ΜΠΑΚΟΥΡΑ

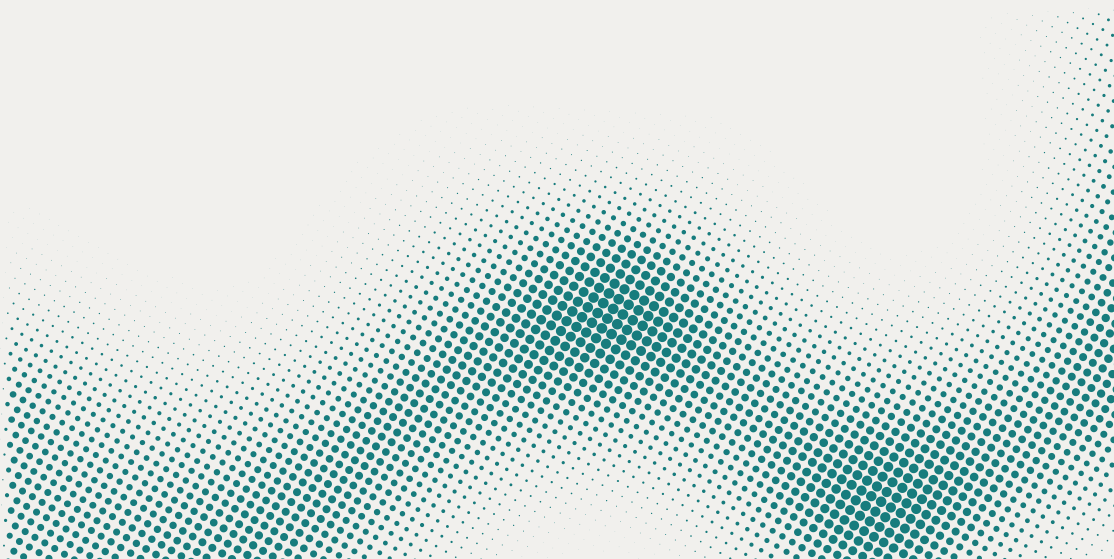
*«Τέχνη είναι ο τρόπος που δίνεις μορφή
σε όσα συμβαίνουν μέσα σου.»*

Γλυπτό από πηλό που αποτελείται από γυναικείο πρόσωπο και δύο χέρια σε στάση προσευχής. Ανάμεσα στα χέρια αναδύεται κλαδί δάφνης. Το έργο απεικονίζει τη στιγμή της προσευχής της προς τον Πηνειό πριν από τη μεταμόρφωσή της.

Κάποιες φορές πρέπει να αλλάξεις
για να συνεχίσεις να είσαι.

-Δ. Μπακούρα

ΕΥΣΤΑΘΙΑ ΠΕΤΡΙΔΟΥ

«Τέχνη είναι η αποτύπωση της δημιουργικής φύσης και έκφρασης του ανθρώπου. Η αποτύπωση του αυλού και του απροσδιόριστου σε υλική μορφή. Η κατάθεση συναισθημάτων με μια έξω λεκτική παγκόσμια γλώσσα.»

*«Η αγκαλιά του Πηνειού στη Δάφνη»
Η Δάφνη κυνηγημένη πέφτει μεταμορφωμένη στην
αγκαλιά του πατέρα της, του Πηνειού .*

-Ε. Πετρίδου

«Κουρασμένη, λαχταρώντας την πατρική ακτή, όπως συνηθίζει ένα νεαρό ελάφι, κουρασμένο από το κυνήγι, η ντροπαλή και φυγόμαχη παρθένος έτρεχε κλαίγοντας και με χαμένο βλέμμα

Και ήδη ο αναμμένος Θεός που την ακολουθούσε, είχε φτάσει πλέον στο ίχνος της πορείας της, όταν την είδε να σταματά τα πέλματα, να σηκώνει τα χέρια ξαφνικά, ενώ αυτή έφευγε.

Βλέπει το όμορφο πόδι να γίνεται ρίζα, και βλέπει ότι τραχύς φλοιός κρύβει τα όμορφα άκρα, και η σκιά των χρυσών μαλλιών της γίνεται πράσινη.

Τότε την αγκαλιάζει και τη φιλά και κόβει από τον αγαπημένο κορμό, αν όχι τον καρπό, τουλάχιστον τα κλαδιά.»

Giambattista Marino , 1602 ,Trasformazione di Dafne in lauro

-Ε. Πετρίδου

ΜΕΤΑΜΟ ΡΦΩΣΗ

ΜΑΡΙΑ ΚΑΡΑΔΕΝΔΡΟΥ

*«Τέχνη είναι το ανθρώπινο αποτύπωμα
που αντέχει απέναντι στη φθορά του
χρόνου.»*

Το άγαλμα αυτό έχει επιρροές από την αρχαία ελληνική ιστορία η οποία είναι αναπόσπαστο κομμάτι του ελληνικού πολιτισμού και κάνει έκδηλη την παρουσία της σε κάθε γωνιά του σύγχρονου κόσμου. Είναι μια γυναικεία μορφή σε βάθρο με φανερά δείγματα φθοράς από το χρόνο. Δεν έχει κεφάλι, ούτε χέρια μιας που ο «χρόνος τρώει τα παιδιά του».

Όσα φυλάει το ποτάμι

Λένε πως το ποτάμι κράτησε
τη θεά του
στα βάθη του...

Τον καιρό άφησε να της πάρει
το πρόσωπο,
το νερό να της λειάνει το
σώμα,
τη σιωπή να καλύψει την
ιστορία της.

Κι όταν πια κανείς δεν
θυμόταν το όνομά της, εκείνη
αναδύθηκε ξανά.

Όχι για να λατρευτεί

Αλλά για να θυμίσει ότι κάτω
από κάθε ποτάμι κυλά η
Ιστορία.

-Μ. Καραδένδρου

ΕΛΕΝΗ ΤΣΑΠΑΛΟΥ

*«Η τέχνη είναι ο καθρέφτης στον οποίο
ο καθένας αντικρίζει τον εαυτό του.»*

Γκρι γυναικεία φιγούρα με πορφυρά λουλούδια στην
φούστα της.

Mother Nature*Emily Dickinson, 1896*

"Nature, the gentlest mother,
Impatient of no child,
The feeblest or the waywardest,
Her admonition mild

In forest and the hill
By traveller is heard,
Restraining rampant squirrel
Or too impetuous bird

How fair her conversation,
A summer afternoon, –
Her household, her assembly;
And when the sun goes down

Her voice among the aisles
Incites the timid prayer
Of the minutest cricket,
The most unworthy flower.

When all the children sleep
She turns as long away
As will suffice to light her lamps
Then, bending from the sky

With infinite affection
And infiniter care,
Her golden finger on her lip,
Wills silence everywhere. –*Ε. Τσάπαλου*

ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ
«Η τέχνη είναι έκφραση.»

«Ρίζες ελευθερίας»

«Το λουλούδι που ανθίζει σε αντιξοότητες
είναι το πιο σπάνιο και το πιο όμορφο απ'
όλα.»

-Κ. Παπαδοπούλου

ΒΕΡΑ ΚΟΜΠΟΤΗ

«Η τέχνη είναι το παιδί της Φύσης· ναι, το αγαπημένο της παιδί, στο οποίο αναγνωρίζουμε τα χαρακτηριστικά του προσώπου της μητέρας.»

— Henry Wadsworth Longfellow

Γυναικεία μορφή με ρίζες δέντρου

Η νύμφη τη στιγμή της μεταμόρφωσης.
Τα πόδια της έγιναν ρίζες, το κορμί της δέθηκε με
φλοιό και τα χέρια της μετατράπηκαν σε κλαδιά. Ο
κορμός της ακόμη "εγκλωβισμένος" σε ένα γυναικείο
κορμί, απλό, αγνό και δυνατό. Τα μαλλιά της λυτά και
ελεύθερα. Μεταμορφώνεται σταδιακά, επιστρέφοντας
στην πηγή της ζωής.

-Β. Κομπότη

ΜΑΡΙΛΕΝΑ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

«Η στιγμή που κάτι μέσα μας υψώνεται πέρα από το καθημερινό.»

Η Δάφνη παρουσιάζεται ως ένα σώμα / τόπο μεταμόρφωσης σε μία μετάβαση. Απαλλαγμένη από τα στοιχεία ατομικής ταυτότητας, βυθίζεται στο χρώμα , ενώ από τον λαιμό της αναδύεται η ζωή. Ο γκρι και ο καφέ πηλός τονίζουν τη σχέση του σώματος με την γονιμότητα και τη μεταμόρφωση. Η κοιλιά και τα γεννητικά όργανα γίνονται το κέντρο μιας αρχέγονης δύναμης, της δημιουργίας ζωής.

Η Δάφνη & η Μεταμόρφωση

Καμία μεταμόρφωση δεν συμβαίνει ήσυχα.
Κάθε αλλαγή κρύβει μέσα της μια μικρή έκρηξη, μια
δύναμη χωρίς λογική, όρια και
περιορισμούς.
Και η βία της μεταμόρφωσης γεννά μια νέα δύναμη.
Σαν την λύκαινα που ουρλιάζει για να προστατέψει
τα μικρά της.
Σαν την πεταλούδα, που τραυματίζει τα φτερά της
για να σπάσει το κουκούλι της.
Το σώμα της χάνει τα όριά του και επιστρέφει στη
γη.
Τα πόδια βυθίζονται στο χώμα, ο λαιμός ανθίζει, η
ύλη της γίνεται ρίζα, φυτό, ποτάμι,
ζωή.
Το σώμα της γυναίκας γίνεται τόπος όπου κάτι νέο
μπορεί να υπάρξει, όπως το ποτάμι
απλώνει τη γονιμότητα γύρω του.
Ανάμεσα σε αυτό που ήταν και σε αυτό που έγινε, σε
μια στιγμή υπεράνθρωπη και
ταυτόχρονα άκρως ανθρώπινη, σε μια συγκινητική
υπέρβαση του εαυτού συμβαίνει κάτι
που ανθίζει.

–Μ. Λαμπροπούλου

ΛΥΔΙΑ ΠΑΝΤΖΙΟΥ

«Η τέχνη είναι τόπος εξερεύνησης. Τρόπος να δεις ξανά. Να δεις αλλιώς.»

Κάποιοι δεσμοί στηρίζουν.

Κάποιοι δεσμοί κρατούν.

*Κάποιες φορές δυσκολευόμαστε να ξεχωρίσουμε τη
διαφορά.*

-Λ. Πάντζιου

ΔΗΜΗΤΡΑ ΔΑΛΑΜΑΓΚΑ

«Η τέχνη είναι η πόρτα για τον εσωτερικό μας κόσμο.»

Καμία Δάφνη μόνη

“Without community there is no liberation”
– Audre Lorde

-Δ.Δαλαμάγκα

Έγινε δένδρο, μνήμη, όριο
καθώς αρνήθηκε να ανήκει.
Η Δάφνη όμως δεν στέκει μόνη..
Στέκεται δίπλα της ένα σύνολο ανθρώπων,
ένα δάσος γυναικών που στηρίζουν η μία την άλλη.

-Δ.Δαλαμάγκα

ΠΟΛΥΞΕΝΗ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗ

«Για μένα η τέχνη δεν είναι απλώς ένας τρόπος έκφρασης ή δημιουργίας.

Είναι μία κατάσταση στην οποία μπαίνω και αλλάζει ο τρόπος που υπάρχω μέσα στη στιγμή. Νιώθω ότι απομακρύνομαι από το θόρυβο της καθημερινότητας και μένω σε κάτι πιο καθαρό και ήσυχο. Σε αυτή την κατάσταση δεν χρειάζεται να σκεφτώ τι είμαι ή τι πρέπει να κάνω – απλώς είμαι.

Η τέχνη για μένα είναι αυτό το σημείο ισορροπίας, όπου μπορώ να ηρεμήσω και να επανέλθω στον εαυτό μου. Δεν τον “ανακαλύπτω”, τον βρίσκω ξανά, μέσα σε διαφορετικές μορφές τέχνης.

Και αυτό δεν είναι πάντα το ίδιο.

Άλλες φορές με ηρεμεί, άλλες με ταράζει, αλλά πάντα με φέρνει πιο κοντά σε αυτό που νιώθω κάθε φορά.»

Ακίνητη ελευθερία

Η μορφή της Δάφνης αποτυπώνει τη στιγμή της μεταμόρφωσης. Δεν είναι ακόμη ολοκληρωτικά δέντρο ούτε πλήρως ανθρώπινη. Βρίσκεται σε μία ενδιάμεση κατάσταση όπου τα όρια των δύο μορφών συνυπάρχουν.

Η αλλαγή ξεκινά από τα πόδια που ριζώνουν στη γη, ενώ το σώμα της αποκτά σταδιακά τη σκληρότητα του κορμού. Το πρόσωπό της διατηρεί ακόμη τα ανθρώπινα χαρακτηριστικά, όμως η έκφρασή του δεν είναι γαλήνια. Φέρει ένταση και πόνο, καθώς η μεταμόρφωση δεν είναι μόνο σωματική αλλά και υπαρξιακή.

Η Δάφνη βρίσκεται ανάμεσα σε επιλογή και αναγκαιότητα. Κυνηγημένη από τον Απόλλωνα, η μεταμόρφωση γίνεται ταυτόχρονα πράξη φυγής αλλά και πράξη αυτοπροστασίας. Μία προσπάθεια διατήρησης της ελευθερίας της, ακόμη κι αν αυτό σημαίνει την απώλεια της ανθρώπινης μορφής.

Ωστόσο, η ελευθερία που προκύπτει δεν είναι απόλυτη. Ριζώνει στο ίδιο σημείο, μετατρέπώντας τη σωτηρία σε μια νέα μορφή ακινησίας. Έτσι γεννιέται το ερώτημα: **πόσο ελεύθερη είναι μια επιλογή όταν αποτελεί τη μοναδική διέξοδο;**

Ακίνητη ελευθερία

Η μεταμόρφωση της Δάφνης δεν αφορά μόνο τη φυγή από τον Απόλλωνα ή την άρνηση του έρωτα, αλλά εγείρει και βαθύτερους προβληματισμούς γύρω από την ταυτότητα και την ανθρώπινη ύπαρξη. Όταν το σώμα αλλάζει ριζικά, τί είναι αυτό που παραμένει αναλλοίωτο; Και αν η ύπαρξη συνεχίζεται μέσα σε μια νέα μορφή, πρόκειται για λύτρωση ή για έναν διαφορετικό σιωπηλό εγκλωβισμό;

-Π.Καλογιάννη

ΜΑΓΑΛΙΟΥ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ

*«Τέχνη είναι ο τρόπος να δίνεις μορφή
σε όσα δύσκολα χωρούν σε λέξεις.»*

«Ανδρόγυνη Μορφή του Πηνειού»

Το γλυπτό «Ανδρόγυνη Μορφή του Πηνειού» αποτελεί μια σύγχρονη εικαστική σύνθεση εμπνευσμένη από τον ποτάμιο θεό Πηνειό και τη διαχρονική σχέση του ανθρώπου με το υδάτινο στοιχείο. Συγκεκριμένα, ο θεός Πηνειός μετά τη μεταμόρφωση της κόρης του σε δάφνη (φυτό) αρχίζει να θρηνεί την απώλεια της κόρης του. Στο έργο αποδίδεται ο θρήνος και η οργή του γι' αυτό έχει φίδια στο κεφάλι του, όπου μέσα από το βυθό προσπαθεί να ηρεμήσει αλλά αισθάνεται ανίσχυρος μπροστά στο θεό Απόλλωνα.

Συγκεκριμένα, στο έργο παίζει σημαντικό ρόλο και η επιλογή των υλικών. Η ουρά είναι φτιαγμένη από κόκκινο πηλό, που θυμίζει τη γη και τη ζωή, όπως και το σώμα, η βάση είναι από μαύρο πηλό, δίνοντας μια πιο βαριά και σκοτεινή αίσθηση, σαν να εκφράζουν το πένθος και τη δύναμη του θεού. Τα φίδια στο κεφάλι ενισχύουν αυτή την ένταση, δείχνοντας την οργή αλλά και την εσωτερική του πάλη. Μέσα από αυτές τις αντιθέσεις, προσπαθώ να αποδώσω τη διπλή φύση του Πηνειού, ως κάτι που δίνει ζωή αλλά ταυτόχρονα μπορεί να γίνει και απρόβλεπτο.

Η μορφή αποδίδεται ως ανδρόγυνη, ενσωματώνοντας στοιχεία αρσενικά και θηλυκά, προκειμένου να αναδείξει τη συμβολική διττότητα του ποταμού: ως πηγή ζωής και γονιμότητας, αλλά και ως δύναμη απρόβλεπτη και μεταβαλλόμενη. Η επιλογή της γοργονίσιας ουράς λειτουργεί ως εικαστικό μοτίβο που παραπέμπει στη ρευστότητα, τη συνεχή κίνηση και τη μεταμόρφωση.

Η σύνθεση επιχειρεί να συνδέσει τη μυθολογική παράδοση με μια σύγχρονη οπτική, μεταφέροντας τον αρχαίο συμβολισμό σε ένα πλαίσιο που αναδεικνύει την ανάγκη επαναπροσδιορισμού της σχέσης του ανθρώπου με το φυσικό περιβάλλον.

-Χ. Μαγαλιού

Στην κόρη του Πηνειού

Ω ! Κόρη του Πηνειού και της Κρέουσας,
δροσοστάλακτη Νύμφη.

Βέλος κάρφωσε τα στήθη σου αυτό της απέχθειάς,
και τον Απόλλωνα βέλος τον τρύπωσε αυτό της
λαγνείας.

Από αυτό το παιχνίδι του Έρωτα μεταμορφώθηκες σε
δέντρο ιερό...

Ο Πηνειός σε θρηνεί αιώνες έχοντας για δάκρυα του τα
φύλλα σου.

Ουρά ψαριού έχει και σώμα ανθρώπινο , Θεός του
νερού κι αυτός.

Ορμητικός που σε παρασέρνει στο διάβα του κι όταν σε
αντικρίζει Δάφνη, ηρεμεί.

Ω! Πηνειέ θεότητα της Θεσσαλίας περνάς από τόσα
μέρη απελπισμένος,
για να βρεις την κόρη σου θαμμένη και ανθισμένη .

-Χ. Μαγαλιού

Γι αυτό την εκανες δεντρο ιερο, Γη και Νερό,
να την τιμούν πολλοί,
να κοσμεί κεφάλια αθλητών,
να κοσμεί Ιερές Πύλες ,
να υπάρχει στο μαντείο των Δελφών .

Στέκεστε δίπλα δίπλα πατέρας και κόρη
για αιώνες χωρισμένοι...

Ω ! Κόρη του Πηνειού, Δάφνη!

Δοξασμένη στους αιώνες

Δώσ' μου τη μεθυστική σου μυρωδιά και την ιερότητά σου
,να σε βάλω στο παραθύρι μου, να μοσχοβολήσεις,
για να θυμάμαι την ταπεινότητά σου.

Ω! νύμφη , Δάφνη!

-Χ. Μαγαλιού

ΔΕΣΠΟΙΝΑ ΒΟΥΛΓΑΡΑΚΗ

«Είναι ένας τρόπος επικοινωνίας που δεν
εξηγεί, αλλά κάνει τον άλλον να νιώσει.»

Ομαδική έκθεση γλυπτικής μαθητών-/τριών του εργαστηρίου κεραμικής oniro ceramics

Συμμετέχουσες

Δήμητρα Δαλαμάγκα

Δήμητρα Μπακούρα

Χαρίκλεια Μαγαλιού

Γαρυφαλλένια Τσινοπούλου

Πολυξένη Καλογιάννη

Ελένη Τσάπαλου

Κατερίνα Παπαδοπούλου

Μαρία Καραδένδρου

Βέρα Κομπότη

Μαριλένα Λαμπροπούλου

Μαργαρίτη Φιλιώ

Δέσποινα Βουλγαράκη

Ευσταθία Πετρίδου

Λυδία Πάντζιου

Επιμέλεια Art Book

Δήμητρα Τζήτσκα

Μαρία Ναβακούδη, κεραμίστρια Υπεύθυνη εργαστηρίου

Παλαιστίνης 14, Λάρισα

6936510771

oniroceramics@gmail.com

Εργαστήριο κεραμικής oniro

oniro_ceramics